

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 336/22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji			
Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 17 października 2022 r., sygn. akt III Ko 175/21			
1.2. Podmiot wnoszący apelację			
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# oskarżyciel posiłkowy			
# oskarżyciel prywatny			
# obrońca			

# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego			
# inny			
1.3. Granice zaskarżenia			
1.1.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.1.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
1.5. Ustalenie faktów				
1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
1.6. Ocena dowodów				
1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu	
<p>1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<p>W apelacji pełnomocnik wnioskodawczyni zarzuciła:</p> <ul style="list-style-type: none"> • błąd _____ w <u>ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia</u>, który miał wpływ na jego treść poprzez nietrafne przyjęcie, iż 	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>	

zgromadzony
materiał
dowodowy oraz
ustalony stan
faktyczny, nie
daje podstaw do
uznania, iż G.
W. prowadził
działalność
niepodległościową,
tj. by
zatrzymanie
pokrzywdzonego
w dniu 9 lutego
1945 r. miało
związek z jego
działalnością
niepodległościową
w (...),
bądź inną, by
był torturowany
przed śmiercią,
a następnie
pozbawiony
życia przez
funkcjonariuszy
NKWD - i
nie spełnia
warunków do
zasądzenia
należnego
zadośćuczynienia
z art. 8
ust. 2a ustawy
o uznaniu za
nieważne
orzeczeń
wydanych
wobec osób
represjonowanych
za działalność
na rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego
(Dz.U.2021.1693
tj. z dnia
2021.09.15) -
zwana dalej:
"ustawa

lutowa",
podczas gdy
wnioskodawczyni
skutecznie
wykazała, iż jej
ojciec G. W. był
represjonowany
i pozbawiony
życia przez
pozasądowe
organy ścigania
w dniu 28
lutego 1945 r.
w związku z
podejmowaniem
przez niego
działalności na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego;

- obrazę
przepisów
prawa
procesowego,
która miała
wpływ na treść
zaskarżonego
wyroku, tj.: -
art. 7, art. 410
i art. 424 k.p.k.
poprzez oparcie
orzeczenia
jedynie na
części
przeprowadzonych
dowodów,
przekroczenie
granic
swobodnej
oceny dowodów
i dokonanie
jej w sposób
całkowicie
dowolny, bez
uwzględnienia
zasad
prawidłowego
rozumowania,

wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oraz niewskazanie w uzasadnieniu orzeczenia przekonujących i logicznie uzasadnionych przyczyn, dla których Sąd nie wziął pod uwagę i nie ocenił właściwie stanowiska wnioskodawczyni B. R. i zeznań świadka R. D. (stanowisko wnioskodawczyni B. R. i świadka R. D. wyraźnie potwierdza, że G. W. prowadził działalność niepodległościową, w następstwie której pokrzywdzony był umieszczony w obozie w C.) i materiałów archiwalnych (nieprawidłowe uznanie przypuszczeń, iż oświadczenia G. M. i A. P., w tym stanowisko B. L., zdaniem Sądu, w istocie osłabiają dowodową moc ustaleń w sprawie i nie wykazują bezpośrednio, by pokrzywdzony

prowałdził
działalność
niepodległosciową)
zgromadzonych
w sprawie,
dotyczących
pokrzywdzonego
oraz pośrednio
dokumentacji
IPN, gdyż
zdaniem Sądu,
w.w. nie
pozwala ją na
poczynienie
pozytywnych
ustaleń dla
wnioskodawczyń
i błędne jest
wskazanie w
konsekwencji w
sprawie, iż w.w.
materiał
dowodowy nie
wykazuje
bezpośrednio,
by
pokrzywdzony
prowałdził
działalność
niepodległosciową,
podczas gdy
Sąd ograniczył
się w ramach
wykładni
działalności
pokrzywdzonego
jedynie do
polemiki
dotyczącej
działalności na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego, - art.
410 k.p.k. w
zw. z art.
366 § 1 k.p.k.
polegającą na
uchybieńniu
obowiązkowi

zbadania i
wyjaśnienia
wszystkich
istotnych
okoliczności
sprawy
niezbędnych do
jej
rozstrzygnięcia,
poprzez
nieodniesienie
się do realiów
historycznych
tamtego okresu,
represji
jakim „in. w
latach
1945-1946
poddawani byli
członkowie
podziemia
niepodległościowego,
w związku ze
współpracą z
ruchem
partyzanckim
działającym na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego, -
art. 328 k.p.k.
poprzez
sporządzenie
uzasadnienia
wyroku, które w
sposób
lakoniczny i
ogólnikowy
uzasadnia
decyzję podjętą
w orzeczeniu
w stosunku
do stanowiska
wnioskodawczyni
w zakresie
dochodzonego
zadośćuczynienia,
podczas gdy
winno ono być

szczegółowym odzworowaniem procesów, a syntetyczne uzasadnienie Sądu w tym zakresie nie pozwala na stwierdzenie o wyczerpującym zakresie rozpoznania istoty sprawy;

- obrazę przepisów prawa materialnego, tj.: - art. 8 ust. 2a ustawy lutowej w zw. z art. 445 § 1 i 2 k.c. poprzez ich niezastosowanie skutkujące uznaniem, że brak jest podstaw do zasądzenia dochodzonej kwoty zadośćuczynienia z tytułu krzywdy doznanej przez G. W., podczas gdy całokształt okoliczności sprawy, tj. przyczyny zatrzymania, okoliczności pozbawienia go wolności, okres izolacji, doznanie szeregu cierpień psychicznych i fizycznych w wyniku izolacji, a w

konsekwencji
pozbawienie
życia -
przemawiają za
zasądzeniem
przedmiotowej
kwoty
zadośćuczynienia,
- art. 8 ust. 2a
ustawy lutowej,
polegające na
braku
zastosowania
tej normy w
sytuacji, w
której spełniły
się wszelkie
przesłanki do
jej zastosowania
w sprawie o
zadośćuczynienie
za krzywdę G.
W., poniesione
na skutek
bezprawnego
pozbawienia
wolności w
związku z
prowadzoną
przez niego
działalnością na
rzecz
niepodległego
bytu Państwa
Polskiego, tj.
represje
stosowane
przez NKWD, a
w konsekwencji
przebywanie
pokrzywdzonego
w obozie w C.,
miały charakter
represji ze
strony
radzieckich
organów
ścigania i
wymiaru
sprawiedliwości

	związanych z działalnością niepodległościową pokrzywdzonego.		
Zwięzłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny			
Zarzuty podniesione w apelacji pełnomocnika wnioskodawczyni B. R. okazały się w istotnej mierze zasadne, przy czym zaznaczyć trzeba, że jedynie w zakresie ustaleń i ocen Sądu pierwszej instancji odnoszących się do kwestii bezprawnego pozbawienia wolności G. W., nie zaś pozbawienia go życia. Niezależnie zaś od tego zaznaczyć nadto trzeba, że zarówno co do kwestii zatrzymania, jak i pozbawienia wolności represjonowanego, chybione są zarzuty apelacji wskazujące na obrazę prawa materialnego - art. 8 ust. 2a ustawy "lutowej" i art. 445 § 1 i 2 k.c. Nie można bowiem przekonująco twierdzić, że na gruncie ustaleń faktycznych poczynionych przez			

sąd meriti w konkretnej sprawie, sąd winien był zastosować określone przepisy prawa materialnego, a nie czyniąc tego dopuścił się ich obrazy, skoro jednocześnie kwestionuje się prawidłowość tychże ustaleń faktycznych. Zarzut obrazy prawa materialnego jawi się racjonalny tylko wtedy, gdy skarżący nie kwestionuje jednocześnie ustalonego przez sąd stanu faktycznego.

W tym przypadku, pełnomocnik wnioskodawczyni w pierwszej kolejności zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych wyrażający się stwierdzeniem przez Sąd Okręgowy, że zatrzymanie G. W. i pozbawienie go wolności, a następnie pozbawienie życia, nie miało związku z jego działalnością niepodległościową. Tak więc, skoro Sąd pierwszej instancji nie dostrzegł związku pomiędzy działalnością niepodległościową ojca wnioskodawczyni a jego zatrzymaniem i pozbawieniem

go wolności przez NKWD, to nieporozumieniem jest oczekiwanie apelującej, że pomimo tego, sąd ten winien był zasądzić na rzecz B. R. stosowną kwotę tytułem zadośćuczynienia.

Istota wadliwości wydanego w tej sprawie orzeczenia wynika tymczasem z faktu nieuwzględnienia całości materiału dowodowego, którym dysponował Sąd Okręgowy, a w konsekwencji - z dokonania niepełnych ustaleń faktycznych, co finalnie doprowadziło tenże sąd do nietrafnych wniosków decydujących o treści zaskarżonego wyroku. Całkowicie zasadnie skarżąca zarzuciła niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym pominięcie realiów historycznych tamtego okresu, a w szczególności represji, jakim w latach 1945-1946 poddawani byli członkowie podziemia niepodległościowego, współpracujący z

ruchem partyzanckim działającym na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Trudno też kwestionować zarzut dotyczący lakoniczności i ogólnikowości uzasadnienia wyroku wydanego przez Sąd pierwszej instancji, gdyż jego treść, zarówno odzwierciedlająca poczynione ustalenia faktyczne, jak i analizę ustalonych faktów, w pełni potwierdza zasadność krytyki odniesionej przez apelującą do części motywacyjnej zaskarżonego wyroku.

Niekompletność dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wynika zarówno z faktu nieuwzględnienia w odpowiednim zakresie informacji wynikających z dowodów zgromadzonych w toku postępowania, które zasadniczo stanowiły podstawę ustaleń faktycznych, jak również z nieuzasadnionego pominięcia zeznań B. R. i R. D.. Faktem jest, że zeznania tych obojga

świadków miały charakter dowodów pośrednich, bowiem zawarte w nich informacje związane z osobą G. W. pochodziły od G. M. (poprzednio: W.), a więc matki wnioskodawczyni. R. D. (bratanek współzałożyciela i Komendanta Naczelnego (...) - J. D.) miał sposobność odbyć z nią rozmowę w 2001 r., gdy przyleciała z USA na uroczystość odsłonięcia w W. tablicy pamiątkowej poświęconej pamięci jej pierwszego męża, tj. G. W.. Należy zauważyć, że ten zakres informacji, jaki przedstawili świadkowie wynika także z innych dowodów, a więc zeznań G. M. złożonych w IPN, Oddział w G., z dokumentacji przedstawionej przez w.w. Oddział IPN na potrzeby niniejszej sprawy, w tym korespondencji pochodzącej od G. M., w której opisywała losy G. W., jak również z załączonych do akt opracowań historycznych. Tym bardziej więc jedynie taka okoliczność, że B. R. i R. D. nie opisywali w

zeznaniach swoich własnych spostrzeżeń, lecz bazowali na przekazie pochodzącym od G. M., nie stanowił podstawy do całkowitego pominięcia ich zeznań. Zbieżność w szerokim zakresie przedstawionych przez nich okoliczności (np. aresztowanie G. W. przez NKWD razem z J. H. /udostępniła rodzinie w.w. swoje mieszkanie/, przewiezienie obojga do obozu NKWD w C., stosowanie tortur w czasie przesłuchań) nie tylko z zeznaniami G. M., ale też z zawartością dokumentacji udostępnionej przez (...) Oddział w G. oraz z informacjami ogólnymi odzwierciedlonymi w opracowaniach historycznych dokumentujących tamte wydarzenia, wskazuje na to, że zeznania obojga świadków są wiarygodne i bezzasadnie nie zostały przez Sąd pierwszej instancji uwzględnione, jako pozbawione jakiegokolwiek wartości dowodowej.

Informacje dotyczące traktowania przez NKWD ((...)) Komisariat Spraw Wewnętrznych ZSRR pełniący funkcję organu pozasądowego, wchodzącego w skład aparatu represji policyjnych ZSRR) więźniów takich jak G. W., a więc zaangażowanych w działalność konspiracyjną nie tylko o charakterze antyniemieckim, ale również mającą uchronić Polskę przed komunizmem, są spójne. W źródłach, jakimi sąd dysponował w niniejszej sprawie okoliczności powyższe prezentowane są w taki sposób, jak przedstawili to swoich zeznaniach B. R. I R. D..

Wadliwość poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych wyraża się również dokonaniem niepełnego wglądu w realia historyczne, w jakich dokonywała się działalność niepodległościowa G. W. oraz wybiórczym potraktowaniem okoliczności

określających specyfikę organizacji konspiracyjnej, do której nie tylko przynależał, ale też od 1943 r. pełnił funkcję Komendanta Naczelnego Pionu Wojskowego (...). Jawi się to niezrozumiale tym bardziej, że Sąd Okręgowy należycie uzupełnił materiał dowodowy sprawy, w tym uzyskał kopię materiałów zgromadzonych w toku śledztwa prowadzonego przez IPN, Oddział w G. w sprawie m.in. zabójstwa G. W. w dniu 28.02.1945 r. przez funkcjonariuszy NKWD oraz bezprawnego pozbawienia go wolności przez funkcjonariuszy sowieckiego państwa komunistycznego w lutym 1945 r., a także materiały IPN dotyczące A. A. (wg opracowań załączonych do akt sprawy - w czasie okupacji współpracował z Niemcami, współdziałał z Gestapo, w tym z pracującym dla Gestapo J. K., a w późniejszym czasie - był

funkcjonariuszem
komunistycznego
państwa polskiego i
tajnym
współpracownikiem
UB, według G. M. /
poprzednio: W. /- to
on wydał jej męża
funkcjonariuszom
NKWD), jak również
materiały z
postępowania
sądowego
dotyczącego uznania
G. W. za zmarłego.

Ze statutu Tajnej
Organizacji (...), a
także materiałów
IPN wynika, że
ta konspiracyjna
organizacja
wojskowa zakładała
podporządkowanie
się Naczelnemu
Wodzowi na
obczyźnie oraz
kierowanie się
dyrektywami Rządu
Polskiego w
Londynie.

Oczekiwania jej
członków łączyły
wyzwolenie ziem
polskich spod
okupacji niemieckiej
z działaniami państw
zachodnich, a nie
wojsk sowieckich.
Organizacja
współpracowała z
Armią Krajową,
głównie w zakresie
działalności
wywiadowczej.

Chodziło zatem o
to, aby wyzwolona
Polska nie dostała
się w sferę wpływów
Związku (...) i nie

stała się państwem
komunistycznym.
Silnie akcentowano
również kwestie
religijne, potrzebę
dbałości o wiarę
katolicką
(zwierzchnikiem
Państwa Polskiego
wg założeń
organizacji, mógł
być tylko dobry
Polak i praktykujący
katolik). Dopiero
uwzględnienie
wskazanych wyżej
okoliczności
odzwierciedla
należyce profil
polityczny (...),
charakter
prowadzonej przez
nią działalności
oraz faktyczne cele
podejmowanych
akcji, a tym
samym dyktuje
potrzebę dokonania
innej - przede
wszystkim szerszej
- charakterystyki
zaangażowania G.
W., aniżeli uczynił
to Sąd pierwszej
instancji.

Jak to zostało
wskazane w treści
wniosku i co
znajduje oparcie w
załączonych do akt
sprawy
opracowaniach, już
od połowy 1944
r. na teren P.,
w tym w rejon
W. docierały grupy
desantowe złożone z
żołnierzy polskich i
sowieckich, których

celem nie była walka z Niemcami, lecz rozpracowanie siatki grup partyzanckich działających w tamtym rejonie oraz ich likwidacja. Zaznaczyć należy, że (...) dysponowała około 35 grupami partyzanckimi. Szeroką wiedzę w tym zakresie dysponował działający w Gestapo J. K., który schwytyany przez władze radzieckie, dostarczył NKWD posiadane informacje, w tym spis członków (...) opracowany wcześniej na użytek Gestapo. Zostały one wykorzystane do masowych aresztowań (...) partyzantów, w tym członków (...), które miały miejsce już w drugiej połowie 1944 r. Na liście działaczy poszukiwanych wcześniej przez Gestapo (pochodzącej od J. K.) figurował także G. W. (m.in. Konspiracja P. 1939-1947, Leksykon, K. K.). Zarówno z zeznań R. D., jak też oświadczeń zawartych w materiałach IPN - E. S., A. D. (syna J. D.), C. W., a także G. M., wynika

jednocześnie, że
A. A. ściśle
współpracował w
Gestapo z J. K..

Przedstawione
powyżej fakty, nawet
przy uwzględnieniu
specyfiki materiału
dowodowego tej
sprawy, pozwalają
wnioskować, że
działalność G. W.
nie ograniczała się
wyłącznie do walki z
okupantem
niemieckim, ale
ukierunkowana była
także na uczynienie
z wyzwolonej Polski
państwa
demokratycznego, a
nie
komunistycznego.

Taki był właśnie
profil (...),
a za sprawą
wspomnianego
powyżej przejęcia
przez NKWD
materiałów od
agentów Gestapo,
antykomunistyczny
charakter tejże
organizacji znany był
władzom sowieckim,
nawet zanim jeszcze
Armia C. dotarła
na P.. Wykorzystanie
w pewnym zakresie
także źródeł
historycznych w
specyficznych
uwarunkowaniach
tego postępowania,
zwłaszcza, że
zawarte w nich
treści korespondują
z relacjami osób,
które były albo

przesłuchane przez prokuratora IPN oddział w G., albo też składały określonej treści oświadczenia dotyczące wydarzeń i sytuacji jakie miały miejsce w ramach działań NKWD, w tym związanych z członkami (...) - było w okolicznościach tej sprawy uzasadnione.

Faktem jest, że w tym postępowaniu sąd nie dysponował żadnymi dokumentami potwierdzającymi czas, miejsce i okoliczności zatrzymania, a następnie pobytu G. W. w obozie NKWD w C.. Nawet jednak tylko wiedza ogólnie dostępna wskazuje na to, że działania tego typu były przez władze sowieckie maksymalnie kamuflowane, tworzono wręcz określone legendy, aby utajnić faktyczne losy osób aresztowanych, a zwłaszcza w takich przypadkach, gdy w rezultacie dochodziło do śmierci - bez względu na jej bezpośrednią przyczynę. Wybrzmiewa to zresztą bardzo wyraźnie z materiałów tej

sprawy, zwłaszcza
jeśli chodzi o
okoliczności śmierci
G. W..

W tym
postępowaniu,
właśnie z
przedstawionych
powyżej względów,
nie było
dostatecznych
podstaw
dowodowych, aby
stwierdzić, że G. W.
został zamordowany
przez
funkcjonariuszy
NKWD. Z relacji
różnych osób, z
adnotacji zawartych
w różnych
dokumentach,
wynika kilka
różnych wersji w
tym zakresie, np. że
tuż po zatrzymaniu
zachorował on na
dezynterię i w czasie
marszu do obozu w
C. zmarł, że zmarł
w obozie NKWD
w C., że został
zatrzymany przez
UB i umieszczony w
więzieniu w L., że
został zamordowany
przez NKWD, czy
też wreszcie wersja
przedstawiana G. M.
gdy była po wojnie
przesłuchiwana
wielokrotnie przez
funkcjonariuszy UB
- że G. W. żyje (rzecz
jasna w tamtym
czasie). Żadnych
wątpliwości nie
rozwiązują
informacje

pochodzące z akt rosyjskich przekazanych stronie polskiej przez Rosję. Opracowana na ich podstawie lista zatytułowana "(...)" obejmuje kilkaset osób, pod nr (...) figuruje G. W., przy czym dotyczący go zapis jest tak samo lakoniczny jak co do wszystkich innych osób i brzmi: "W. G., 1901, komendant (...) do 1943 r., zm. w transporcie do (...)II.1945 r.". Znamienne jest jednak to, że niezależnie od siebie dwie różne osoby stwierdziły, że były obecne przy śmierci G. W. w części obozu NKWD w C. przeznaczonej dla osób chorych. Chodzi tu mianowicie o B. L. i J. A.. Zarazem żaden z nich nie wskazywał na to, aby w czasie śmierci represjonowanego były przy nim obecne dwie osoby. Ponadto - na zaświadczeniu Prezydium G.R.N. w W. z dnia 06.03.1951 r. jako świadkowie tego, że G. W. zginął 28.02.1945 r. "na skutek działań wojennych" podpisały się jeszcze inne osoby - P. P. i E. N. (k.

79). Podkreślenia wymaga również i taki fakt, że śledztwo (...) Oddział w G., prowadzone m. in. w sprawie pozbawienia życia G. W. zostało umorzone postanowieniem prokuratora z dnia 26.10.2005 r. wobec stwierdzenia, że brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia tego przestępstwa. W postępowaniu prowadzonym w niniejszej sprawie nie dysponowano dowodami, które nie byłyby znane wówczas prokuratorowi, a ponadto stwierdzić trzeba, że skala rozbieżności w tym zakresie jest tak duża, że w oparciu o wszelkie dostępne dowody nie jest możliwe stwierdzenie, która z wielu rysujących się wersji winna być przyjęta jako jedyna i niepodważalna. Margines wątpliwości, tu - ze swej natury nieusuwalnych, nie pozwolił także w tym postępowaniu stwierdzić jednoznacznie, że śmierć G. W. była efektem zbrodniczego

działania
funkcjonariuszy
NKWD.

Niezależnie od pewnych trudności dowodowych również w zakresie wątku dotyczącego pozbawienia wolności G. W., w tym zakresie zgromadzono jednak taki zasób informacji, który pozwolił poczynić w tej kwestii prawdziwe ustalenia faktyczne. Analiza całości zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego, uczyniła zasadnym ustalenie nie tylko okoliczności, że działalność G. W. miała charakter niepodległościowy, ale zarazem, że była ona ukierunkowana na obronę Polski przed komunizmem. Nie była więc pozbawiona takiej specyfiki, ze względu na którą G. W. pozostawał w zainteresowaniu NKWD.

Niedostrzeżenie tego przez Sąd pierwszej instancji i ograniczenie się do stwierdzenia, że wprawdzie ojciec wnioskodawczyni prowadził działalność

niepodległościową, ale represje wobec niego ze strony NKWD nie były z tym faktem związane, nie oddaje rzeczywistego stanu rzeczy i jako takie nie zasługiwało na aprobatę. Nawet jeśli G. M. twierdziła, że nie obawiali się wtedy Rosjan, to wcale nie oznacza, że faktycznie nie było ku temu powodów. Takie jej przeświadczenie mogło zaś wynikać z faktu, że nie mieli oni wówczas - a w każdym razie ona - wiedzy co do tego, że NKWD od pewnego czasu rozpracowywało działalność konspiracyjną na P. i że w kręgu ich zainteresowania pozostawali między innymi członkowie (...), w tym również G. W.. Podkreślić należy, iż członków tej organizacji, zarówno przed zakończeniem działań wojennych, jak później, władze sowieckie traktowały analogicznie jak członków Armii Krajowej. Cele związane z represjonowaniem osób wrogo nastawionych do wizji państwa komunistycznego,

realizowane były
właśnie przez
NKWD. Sąd
Okręgowy, pomimo
tego, że wskazanego
wyżej związku nie
stwierdził, to
zarazem nawet nie
podjął próby
wyjaśnienia czym
były spowodowane
działania NKWD
podjęte w stosunku
do G. W.. Jeśli nawet
faktycznie, NKWD
posłużyło się swego
rodzaju podstępem,
wskazując, że chodzi
o spis ludności, to
przecież ciąg dalszy
tak rozpoczętych
poczynań, nie
pozostawia
wątpliwości co do
tego, że chodziło w
istocie o coś innego
i zarazem że nie
wynikało to jedynie
z faktu, iż G. W. był
Polakiem.

Przedstawione
powyżej
okoliczności
wynikają z materiału
dowodowego, jakim
dysponował Sąd
Okręgowy w
niniejszej sprawie, a
ponieważ nie zostały
one uwzględnione w
ustaleniach
faktycznych
stanowiących
podstawę
zaskarżonego
wyroku, a mają
istotne znaczenie dla
dokonania należytej
oceny zasadności

wniosku B. R.,
to uzupełnienie
stanu faktycznego
we wskazanym wyżej
sposób stało się
konieczne.

Mając na uwadze
okoliczności
zatrzymania G. W.,
jego pobyt w obozie
NKWD w C., bardzo
ciężkie warunki
w tym obozie
panujące, wreszcie
też powszechnie
znane metody
przesłuchań i
bezwzględne
traktowania
więźniów przez
funkcjonariuszy
NKWD, a zarazem
brak racjonalnych
przesłanek
pozwalających
przyjąć, że nie
dotyczyło to G.
W. (wyklucza to
jego pozycja w
(...), zaangażowanie,
specyfika pionu,
którym dowodził) i
co zresztą wynika
pośrednio z zeznań
B. R., R. D.,
odwołujących się do
przekazu G. M., jak
też informacji, jakie
miała po powrocie
z obozu w C.
przekazać J. H.
- Sąd Apelacyjny
uznał, że zasądzenie
stosownej kwoty na
rzecz
wnioskodawczyni
tytułem
zadośćuczynienia za
zatrzymanie i

pozbawienie wolności jej ojca G. W., jest w pełni zasadne. O ciężkości warunków w obozie świadczy również i to, że w sytuacji, gdy represjonowany zachorował, nie zdołano zapewnić mu właściwego leczenia, wskutek czego zmarł, podczas gdy również chora na dezynterię J. H. (zwolniona z obozu) z miała być wyleczona ziołami w chłopskiej chacie. W ustalonych okolicznościach uprawnione jest wnioskowanie, że gdyby G. W. nie został bezprawnie pozbawiony wolności, to nie zachorowałby na dezynterię, a co za tym idzie - nie doszło do jego śmierci. Wobec takiej zależności Sąd odwoławczy uznał, że wnioskowana tytułem zadośćuczynienia kwota 200.000 zł jest kwota odpowiednią i uzasadnioną skalą cierpień i negatywnych przeżyć jakie stały się udziałem G. W. w okresie od 9 do 28 lutego 1945 r., zakończone jego śmiercią. Podkreślić trzeba, że nie miał

on wiedzy dokąd
i na jak długo
zostanie pozbawiony
wolności,
pozostawiając w
domu żonę z
trzyletnim
dzieckiem.

Niemówność
jakiegokolwiek
kontaktu z rodziną
pogłębiała skalę
krzywdy. Jego
udziałem były także
cierpienia fizyczne,
zarówno związane
z traktowaniem
więźniów, jak i
potęgowane
chorobą.

W całokształcie
ustalonych faktów
zasądzona tytułem
zadośćuczynienia
kwota 200.000 zł
nie jest nadmiernie
wygórowana, lecz
w należyty sposób
uwzględniająca
niezwykle
traumatyczny okres
pozbawienia
wolności G. W.,
którego stosunkowo
nieznaczna długość
nie mogła mieć
wpływu na obniżenie
wnioskowanej
kwoty, zważywszy na
fakt, że pozbawienie
wolności nie
zakończyło się
zwolnieniem
represjonowanego,
lecz jego śmiercią
pozostającą w
związku z
warunkami
panującymi w

obozie. Za wydaniem takiego orzeczenia przemawiają także racje moralne, które winny być uwzględniane przy wydawaniu każdego orzeczenia opartego o przepisy ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (wyrok SN z 17.09.2004 r., IV KK 162/04, LEV nr 126691).

Sąd apelacyjny zasądził kwotę zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku, nie stwierdzając podstaw do zasądzenia ustawowych odsetek za opóźnienie ze względu na specyfikę roszczenia oraz specyfikę podmiotu zobowiązanego do zapłaty zasądzonej kwoty (Skarb Państwa). Odsetki za opóźnienie ustawodawca wprowadził z myślą o potrzebie należytego dyscyplinowania dłużników, bowiem taka potrzeba ujawniła się na

<p>tle dużej liczby nierzetelnych, opieszłych zachowań stron cywilnoprawnych stosunków zobowiązaniowych. Nie ma natomiast uzasadnionych, racjonalnych podstaw, aby tego rodzaju instrument dyscyplinujący stosować w sferze stosunków publicznoprawnych, w których Skarb Państwa staje się zobowiązany do zapłaty zasądzonej kwoty, której wysokość jest znana (ustalona) z chwila uzyskania przez orzeczenie sądowe przymiotu prawomocności (post. SN z 14.07.2022 r., III KK 356/21, LEX nr 3482020.</p>			
<p>Wniosek</p>			
<p>Pełnomocnik wnioskodawczyni wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo</p>			

zasadny albo niezasadny.		
<p>Wniosek kasatoryjny nie był w okolicznościach tej sprawy uzasadniony, bowiem nie zachodziła potrzeba przeprowadzenia w całości przewodu sądowego, a jedynie konieczność uwzględnienia szerszego zakresu dowodów, poddania ich stosownej analizie i poczynieniu adekwatnych do zawartości tychże dowodów ustaleń faktycznych.</p> <p>Zaznaczyć należy, iż wskazanej wyżej potrzeby nie determinowała treść orzeczenia Sądu pierwszej instancji, który w całości oddalił wniosek zarówno co do zadośćuczynienia za pobawienie wolności G. W., jak i za pozbawienie go życia. O roszczeniu oddalonym w całości może bowiem orzec sąd odwoławczy, co wynika z analizy przepisów art. 386 § 2 i § 4 k.p.c.</p>		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE		

UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności		
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.		
1.7. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w zakresie oddalającym roszczenie o zadośćuczynienie z tytułu pozbawienia życia G. W..		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy		
W zakresie dotyczącym wskazanego wyżej roszczenia, Sąd pierwszej instancji trafnie je oddalił, bowiem zgromadzony materiał dowodowy nie pozwolił w		

<p>sposób jednoznaczny ustalić okoliczności śmierci represjonowanego, w tym stwierdzić, że w drodze przestępstwa dokonali tego funkcjonariusze NKWD.</p>		
<p>1.8. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>		
<p>5.2.1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>	
<p>Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżony wyrok w części dotyczącej zadośćuczynienia za zatrzymanie i pozbawienie wolności G. W. w okresie od 9 do 28 lutego 1945 r., tj. do dnia jego śmierci, zasądając na rzecz B. R. - córki represjonowanego kwotę 200.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od daty prawomocności wyroku.</p>		
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>		
<p>Dokonana w powyższym zakresie zmiana zaskarżonego wyroku wynikała</p>		

<p>z uznania, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jest wystarczający do poczynienia ustalenia, że aresztowanie ojca wnioskodawczyni było przejawem represji wobec niego, spowodowanych jego działalnością niepodległościową, ukierunkowana zarazem na to, aby uchronić Polskę przed wprowadzeniem w niej po wojnie ustroju komunistycznego.</p>			
<p>1.9. <i>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</i></p>			
<p>1.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia</i></p>			
<p>5.3.1.1.1.</p>		<p># art. 439 k.p.k.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uchylenia</p>			
<p>5.3.1.2.1.</p>	<p>Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości</p>	<p># art. 437 § 2 k.p.k.</p>	

Zwięźle o powodach uchylenia			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięźle o powodach uchylenia			
1.1.8. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania			
1.10. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku			
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności		
6. Koszty Procesu			

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
III	Na podstawie § 11 pkt 6 rozporządzenia MS z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawczyni B. R. kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z udziałem w postępowaniu odwoławczym ustanowionego pełnomocnika.	
IV	Na podstawie art. 13 ustawy "lutowej" orzeczono, iż koszty postępowania w sprawie ponosi Skarb Państwa.	
7. PODPIS		
SSA Jacek Szreder SSA Małgorzata Jankowska SSA Stanisław Kucharczyk		

1.11. Granice zaskarżenia	
Kolejny numer załącznika	1

Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawczyni		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość wyroku		
0.1.1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.1.1.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej		

	orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.1.1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana